

עניינים תוכן

מבוא	1
פרק 1 : פרק רקע : מערכת היחסים של קוריאה עם המעצמות	3
רקע : מערכת היחסים שבין דרום קוריאה וארצות הברית	3
רקע : מערכת היחסים שבין צפון קוריאה וברית המועצות	7
פרק 2 : פרק סקירת ספרות	10
מערכת היחסים שבין דרום קוריאה ובין ארצות הברית	10
מערכת היחסים שבין צפון קוריאה ובין ברית המועצות	12
פרק ניתוח : השפעת הסכסוך בין ברית המועצות וארצות הברית על צפון ודרום קוריאה	15
סיכום	19
ביבליוגרפיה	21
ספרות מחקר	21

מבוא

עבודה זו תעסוק בנושא של השפעת המלחמה הקרה על מערכת היחסים שבין צפון ודרום קוריאה.

רקע

קוריאה נחלקה לשני אזורים כיבוש לאחר קריסת האימפריה היפנית. ארצות הברית הייתה זו אשר שלטה בחלק הדרומי של האי ואילו ברית המועצות שלטה על החלק הצפוני. חלוקה זו הייתה אמורה להיות זמנית עד אשר תוקם ממשלה קבועה¹. המעורבות של המלחמה הקרה במצב זה הביא לכך שלא רק שלא הושגה פשרה בין הצדדים השונים, אלא הביאה להקמה של שתי ממשלות נפרדות. כשנתיים לאחר מכן המחלוקות בין הצדדים הביאו למלחמת קוריאה שנמשכה שלוש שנים ולא השיגה הכרעה של ממש בין הצדדים השונים². במשך השנים ועד לסיומה של המלחמה הקרה עם קריסתה של ברית המועצות בשנת 1989, הייתה קוריאה חלוקה בין שתי מדינות שכל אחת מהן הייתה נאמנה למעצמה אחרת.

מצד אחד עמדה צפון קוריאה אשר קשרה את גורלה יחד עם הגוש הקומוניסטי אשר בראשו עמדה ברית המועצות. מן הצד השני עמדה דרום קוריאה אשר הייתה קשורה בברית עם ארצות הברית מבחינה כלכלית ומאז שנות השמונים היא הייתה גם זהה לה מבחינת שיטת המשטר³. עבודה זו תבקש לבחון את מערכת היחסים שבין צפון קוריאה ודרום קוריאה מסיום השליטה של האימפריה הסינית ועד לנפילת ברית המועצות וסיומה של המלחמה הקרה. התקופה אשר תבחן במהלך העבודה תעסוק במשך שנות החמישים שלאחר מלחמת העולם השנייה ועד לנפילתה של ברית המועצות וסיומה הרשמי של המלחמה הקרה בשנת 1989.

שאלת המחקר של העבודה תהיה כיצד השפיע העימות הבין גושי בין ארצות הברית וברית המועצות (המלחמה קרה) על עיצוב מערכת היחסים שבין צפון ודרום קוריאה?

¹ Claudia J. Kim. Military alliances as a stabilising force: U.S. relations with South Korea and Taiwan, 1950s-1960s, *Journal of Strategic Studies*, 44:7, (2021) p 1046.

² William Stueck , Boram Yi . 'An Alliance Forged in Blood': The American Occupation of Korea, the Korean War, and the US-South Korean Alliance, *The Journal of Strategic Studies*, 33:2, (2010) p 205,

³ Claudia J. Kim. Military alliances as a stabilising force: U.S. relations with South Korea and Taiwan, 1950s-1960s, *Journal of Strategic Studies*, 44:7, (2021) p 1046.

מסגרת כרונולוגית

המסגרת הכרונולוגית של העבודה תהיה בין השנים 1945, עת קרסה האימפריה היפנית, ועד ל-1991 בה ברית המועצות התפרקה והסתיימה המלחמה הקרה. המסגרת הנושאת של העבודה תתמקד בבירור של מידת ההשפעה של המלחמה הקרה על האזור והאם היא הייתה גורם אשר מנע איחוד מקוריאה ויצר את המציאות הנוכחית שבו יש מתיחות רבה בין שתי מדינות שונות, שקיימות עבור עם אחד. שיטת המחקר תתבסס בעיקר על מאמרים עיוניים שפרסמו חוקרים אשר עסקו בשאלות שעומדות במרכז המחקר. המחקר גם ישלב מסמכים ועדויות ראשוניות⁵⁴ מטעם אנשים שהיו קרובים לאירועים לצד ספרות המחקר אשר תנתח אותם להלן.

על מנת לענות על שאלת המחקר אערוך את המבנה הבא. הפרק הראשון של העבודה יתאר את מערכת היחסים שבין דרום קוריאה ארצות הברית מסיומה של מלחמת קוריאה ועד לסיומה הסופי של המלחמה הקרה בשנת 1989. הפרק יסקור את השפעה של ארצות הברית כפי שהיא השפיעה על ההתפתחות של דרום קוריאה. הפרק השני של העבודה יסקור את מערכת היחסים שבין צפון קוריאה ובין ברית המועצות, עד לקריסתה של ברית המועצות בשנת 1989. הפרק יתאר את ההשפעה של ברית המועצות על הדרך שבה צפון קוריאה התפתחה והתעצבה עד לתחילת שנות התשעים. הפרק השלישי יתאר את השפעת הסכסוך שבין ברית המועצות ובין ארצות הברית על ההתפתחות של מערכת היחסים שבין דרום וצפון קוריאה. הפרק יתאר כיצד המעצמות הללו והמעורבות שלהם בתוך הסכסוך השפיעה ועיצבה את הדרך שבה המדינות הללו התפתחו וגיבשו מדיניות חוץ ופנים משלהן. לבסוף אסכם את העבודה ואענה על שאלת המחקר.

חשיבות העבודה היא בכך שעבודה זו תאיר על ההשפעה של המלחמה הקרה לא רק על מדינות שונות אלא על האפשרות של יצירת שלום ושל הגברת שיתופי הפעולה באסיה, לנוכח מעורבות המעצמות. העבודה תעזור להבין האם נוכחות המעצמות עוזרת לתווך בין הצדדים השונים או שמא היא זו אשר יוצרת את האתגרים ואת הבעיות אשר מביאים לכך שקיים סכסוך ארוך ומתמשך בין

---

⁴ "Statement by the President, Truman on Korea," June 27, 1950, History and Public Policy Program Digital Archive, Public Papers of the Presidents, Harry S. Truman, 1945-1953.

<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/11619>

⁵ The July 4 South-North Joint Communiqué 4 July 1972. Link: [KR KP 720704 The July 4 South-North Joint Communiqué.pdf](#)